

Boer aan vlijt ten onder in stadsstaat Nederland

De positie van de agrarische sector in de stadsstaat Nederland staat onder druk. De leiders in dit land dragen steeds minder herinneringen mee zoals de hongervinter waarin ouders amper genoeg eten bij elkaar konden scharrelen. Dat werkt door in het beleid, maar is niet evenwichtig, stelt de Friese bestuurder Geart Benedictus in het kritische tijdschrift *Spil*, waar hij in de redactie zit.

Opinie

De consumentensamenleving richt zich op de meer luxe dingen. De Nederlandse burger beschouwt alles buiten zijn directe eigen woonomgeving als zijn achtertuin, die conform traditie netjes en aangeharkt moet zijn. Een uiting daarvan is de uit Groot-Brittannië overgewaaid opvatting dat je tussen en over de weilanden moet kunnen wandelen en fietsen. Men gaat voor het gemak maar voorbij aan de vele ruzies die annex zijn met het recht van overpad.

Zoals een boer 's avonds naar zijn veestapel gaat kijken, zo wil de stadsbewoner al fietsend of wandelend ook van dichtbij naar de koeien kijken. Boerenbedrijven passen evenwel niet in die tuin; ze worden gedoogd, mits ze op een ecologisch verantwoorde wijze worden gerund met een hoog niveau van dierenwelzijn. En uiteraard mogen ze geen risico voor de volksgezondheid en het klimaat vormen. Megastallen zijn uit den boze, want ze zijn niet mooi.

Klimaatarmisten wijzen naar de

Het evenwicht tussen stad en land is zoek, stelt Geart Benedictus. Foto: Nieuwe Oogst

dierhouderij als een belangrijke factor voor de uitstoot van broeikasgassen, die met opwarming van ons klimaat te maken zouden hebben. De feiten zijn echter anders. Ook los van alle twijfel bij de IPCC-verhalen: de intensieve landbouw is juist goed voor beperking van CO₂-uitstoot. In diverse wetenschappelijke publicaties (zoals in *Science*) is gewezen op de voordelen van landbouwintensivering.

VOORDELEN

Tussen 1961 en 2005 nam de wereldbevolking toe met 111 procent en de voedselproductie met 162 procent. De opbrengst per hectare verbeterde dankzij kunstmest, gewasbeschermingsmiddelen, veredeling en irrigatie met 135 procent. Als de opbrengst per hectare niet was gestegen dan zou een enorme

oppervlakte aan bos, savanne, steppe en natuurlijk grasland zijn ontgonnen. En dat zou veel extra CO₂ hebben opgeleverd.

De prijzen van agrarische producten zijn in het algemeen bedroevend laag. Tegen wil en dank moet een boer wel opschalen om nog enigszins inkomen te behouden. De vele miljoenen kleinschalige gezinsbedrijven in de Europese Unie hebben geen marktmacht; een enkel grootschalig bedrijf doet daar niet aan toe of af.

Dit gebrek aan marktmacht toont zich ook in de flagrante tegenstelling tussen de eisen die de burger stelt via de culturele en maatschappelijke elite in ons land en de prijs die de consument ziet wel de splinter bij de boer, maar de balk in eigen oog niet. Wel hoge eisen stellen aan de boer, maar er zelf niet naar handelen, laat staan er voor willen betalen.

Voorbeelden: In het hele jaar 2009 is voor maar liefst 40 miljoen euro diervriendelijk opgegeten. Er verschijnen euforische publicaties over de enorme (procentuele) toename van de diervriendelijke consumptie. Maar per Nederlander is dat 2,50 euro in een heel jaar. In de eerste helft van een voetbalwedstrijd gaat er al meer door aan chips en tompoepen!

De Nederlandse burger verspilt jaarlijks voor meer dan 3,6 miljard euro aan voedsel. En seizoensgroenten willen wij het jaarrond kunnen eten, wat enorm belastend voor het milieu en kostenverhogend is.

Dit gedrag zal niet eenvoudig te veranderen zijn. Vooraanstaande onderzoe-

kers (onder andere Prast) wezen erop dat de betekenis van emoties, gedragsroutines en fysieke en culturele omgevingskenmerken van onze moderne consumptiesamenleving onvoldoende in beeld zijn om gedragsverandering van burgers en consumenten te bewerkstelligen.

De Nederlandse delta is bijzonder vruchtbaar en geschikt voor vrijwel alle agrarische producten. Het is dan ook onlogisch om het de agrarische sector zo moeilijk te maken, terwijl een grote bijdrage kan worden geleverd om de groeiende wereldbevolking te voeden en dat ook nog milieuvriendelijk kan. Wat heeft

het voor zin boeren de markt op te jagen met producten waar geen vraag en dus geen geld voor is? Waarom hoge eisen stellen aan de productieomstandigheden en er zelf niet naar handelen?

De harmonie is zoek in ons land: we moeten hard werken aan betere verhoudingen tussen boer en burger en meer wederzijds begrip tonen. Anders ploetert de boer grootschalig voort voor een armoedig inkomen en gaat zonder begrip aan vlijt ten onder in de hypocriete stadsstaat Nederland.

GEART BENEDICTUS,
JOURE

De in ontwikkeling zijnde koeientuin is een typisch voorbeeld van boeren in de veeleisende stadsstaat Nederland. Foto: Nieuwe Oogst